

گوید: استفاده از این منابع آبی قابل پیگیری است و پیچیدگی خاصی ندارد اما هنوز سرمایه گذاری برای بهره برداری از این منابع آبی در شهرستان اعلام آمادگی نکرده است تا بتوان اقدام کرد.

مهندس «درویشی» نیز قبول دارد که آب این چاه ها شور است و در عین حال به این موضوع اشاره می کند که به دلیل استمرار خشکسالی ها، شوری دیگر منابع آبی هم بالا رفته است.

همچنین چاه هایی که در نوار مرزی حفر شده برای استفاده اعضای شرکت تعاونی مرزنشینان منطقه بوده است که فقط یک سال از آن بهره برداری شد و قرار گاه پیشرفت و آبادانی به دنبال استفاده از این منابع آبی است. به گفته وی، مسئولان در زیر کوه به دنبال این هستند که به دلیل شیب مسیر آب های زیرزمینی از افغانستان به سمت منطقه پترگان، از این منابع آبی استفاده بیشتری برای مصارف کشاورزی و ... شود. او هم به استفاده از آب قنات روستای کیودر که مظهر آن در ۵۰ متری نوار مرزی ایران و افغانستان قرار دارد، اشاره می کند.

مدیر عامل شرکت آب منطقه ای: بخش عمده ای از آب دق پترگان زیر کوه از افغانستان تامین می شود و در دق هم منابع آبی خوبی موجود است که بیشتر به دلیل تبخیر زیاد بسیار شور است، طوری که به طور مستقیم نمی توان در بخش کشاورزی از آن استفاده کرد

نمونه هایی از منابع آبی را که بهره برداری می شود، آب قنات روستای کیودر اعلام می کند که میله چاه های این قنات در افغانستان است و اهالی کیودر از آب این قنات که ۳۰ لیتر در ثانیه دبی دارد بهره می برند. مدیر جهاد کشاورزی زیر کوه نیز به حفر دو حلقه چاه کشاورزی در نوار مرزی اشاره می کند و می

که «امامی» بر آن تاکید دارد این است که برنامه ای برای مهار روان آب ها نداریم زیرا بخش زیادی از این منابع آبی سطحی برای تامین آب های زیستی و تالاب هاست و اگر در باره آن ها بی تدبیری و بی احتیاطی شود این نقاط به کانون ریزگردها تبدیل می شود زیرا در دق ها و تالاب ها دانه های ر سوبی زیادی وجود دارد که به محض از دست دادن رطوبت می تواند به منابع آبی پایدار بهره مند شود.

به عقیده او، اگر این اتفاق بیفتد شاهد مشکلات ناشی از ریزگردها در اثر استمرار خشکسالی ها خواهیم بود همان طور که از سال ۷۹ بر گستره کانون های گرد و غبار در استان پیش از پیش افزوده شده است و شاهد رشد چشمگیر آن هستیم.

• **آب های بدون استفاده**

به گزارش خبرنگار ما، مسئول قرارگاه پیشرفت و آبادانی زیر کوه چندی پیش اعلام کرد که در دق پترگان در هر ثانیه ۱۵۰ لیتر آب هدر می رود در حالی که می توان از آن با مشارکت و سرمایه گذاری دولت برای سیراب کردن کام تشنه روستاییان شهرستان استفاده و همچنین به دشت های مستعد کشاورزی منتقل کرد و آن را برای انجام فعالیت های کشاورزی در اختیار مردم قرار داد.

سر هنگ «میری» بعد از انتقال این گفته ها به مدیر عامل شرکت آب منطقه ای و صحبت وی در زمینه غیر قابل استفاده بودن منابع آبی دق پترگان، این موضوع را یادآور می شود که آب های بدون استفاده زیادی در منطقه پترگان موجود است که باید دید مسئولان مرتبط چه تصمیمی برای استفاده از آن می گیرند. وی به فیلم های مستندی که در زمینه این آب ها در شبکه های مختلف صدا و سیما پخش شده است، اشاره می کند و می گوید: شاید منابع آبی دق پترگان برای کشاورزی قابل استفاده نباشد اما در منطقه پترگان آب های شیرین زیرزمینی و سطحی بسیاری وجود دارد که می شود از آن علاوه بر استفاده شرب، برای دیگر مصارف مانند کشاورزی بهره برد.

به علاوه با استفاده از آب چاه هایی که در نزدیکی مرز برای استفاده در زمین کشاورزی این نقطه حفر شده است، چند سال کندم و جو بسیاری برداشت شد اما اکنون به تعاونی که تشکیل شده است اجازه استفاده از این منابع آبی داده نمی شود و مردم به راحتی نمی توانند در این منطقه رفت و آمد داشته باشند. او از

پاسخ های متناقض مسئولان درباره آب «پترگان»

فرخ نژاد

در چند روز گذشته یکی از مسئولان ادعا کرد در هر ثانیه ۱۵۰ لیتر آب در ثانیه در دق پترگان هدر می رود این در حالی است که خراسان جنوبی تشنه است و از تشنگی رنج می برد.

• **حفرای بدون استفاده**

مدیر عامل شرکت آب منطقه ای استان به عنوان متولی تامین آب و کارشناس در این زمینه، خصلت و طبیعت دق و تالاب را وجود آب در آن می داند و می گوید: اگر از منابع آب دق ها و تالاب ها استفاده شود، این نقاط به کانون های گرد و غبار تبدیل می شود، در نتیجه ضرورت دارد حقایق آن ها رعایت شود. مهندس «حسین امامی» با اشاره به این که بخش عمده ای از آب دق پترگان زیر کوه از افغانستان تامین می شود و در دق هم منابع آبی خوبی موجود است، به این موضوع اشاره می کند که بیشتر آب آن به دلیل تبخیر زیاد بسیار شور است طوری که به طور مستقیم نمی توان در بخش کشاورزی از آن استفاده کرد. به گفته وی، چون مسئولان جهاد کشاورزی خواستار استفاده از زمین ها و منابع آبی نوار مرزی بودند، در محدوده نوار مرزی یزدان و در حاشیه دق پترگان که نسبت به دق، آب آن شوری کمتری داشت، مجوز حفر چند حلقه چاه کشاورزی صادر شد اما بعد از حفر چون آب از کیفیت لازم بر خور دار نبود، از آن استفاده نشد. وی این موضوع را یادآور شد که به مسئولان جهاد کشاورزی، نامطلوب بودن آب این منطقه برای کشاورزی توسط کارشناسان آب منطقه ای قبل از حفر چاه تذکر داده شد اما آن ها بر حفر چاه و استفاده از زمین ها و آب در این منطقه اصرار داشتند که موافقت شد.

مطلب دیگری که به آن اشاره می کند، به برنامه هایی بر می گردد که شرکت آب منطقه ای برای آب ها قبل از ورود به دق پترگان دارد. او به این ادعا که روستاهای تشنه بسیاری در زیر کوه است و می تواند از آب منطقه پترگان سیراب شود اشاره می کند و این نکته را یادآور می شود که این آب ها به هیچ وجه برای شرب قابل استفاده نیست.

• **محدودیت نداریم**

وی می گوید: آب منطقه ای، محدودیتی برای حفر چاه و تامین آب شرب نه تنها در این نقطه بلکه هیچ نقطه ای

یادداشت

هدر رفت روان آب ها؛ جای کار بسیار است

فرخ نژاد— خراسان جنوبی دو دهه است که با تغییر اقلیم و با عواقب و آثار ناشی از وقوع مستمر خشکسالی دست و پنجه نرم می کند و این موضوع سبب شده است منابع آبی استان به شدت کم شود و در هر گوشه ای از آن شاهد خاکستر شدن دسترنج کشاورزان و دامداران، لب های خشکیده و سله بسته زمین های کشاورزی، قنات ها، چشمه ها و از همه مهم تر فرونشست زمین باشیم.

از دیگر آثار تغییر اقلیم می توان به تغییر نوع بارندگی ها از نرم و مستمر به رگباری و سیل آسا و وقوع ناگهانی آن در استان اشاره کرد، طوری که به دلیل فقر گیاهی که در این سال ها در مراتع، دشت ها و حتی ارتفاعات رخ داده است و همچنین به دلیل سفت شدن خاک ها، بیشتر باران ها تبدیل به سیلاب و به خارج از حوزه سرزمینی خراسان جنوبی روانه می شود.

آن طور که مسئولان منابع طبیعی و آبخیزداری استان از آن سخن می گویند، هر سال ۷۰۰ میلیون متر مکعب از روان آب های خراسان جنوبی از مرز ها خارج می شود و راه پیشگیری از آن اجرای پروژه های آبخیزداری است که نیاکان و گذشتگان این سرزمین هم برای استفاده بهینه از آب های ناشی از بارندگی، این روش ها را به کار می برده اند. در سال هایی که قهر طبیعت نابی برای منابع آبی باقی نگذاشته است، با اجرای بند و سد در بالادست قنات ها می توان زمینه تزریق آن را به منابع آب های زیرزمینی فراهم کرد.

البته بر خی از کارشناسان بر این عقیده اند که همه روان آب ها را نباید مهار کرد زیرا زیست بوم استان، تالاب ها، دق ها و ... به این حقایع هائیز دارد و در صورت مهار همه آن ها، محیط زیست خراسان جنوبی به مخاطره می افتد و زمینه را برای پدیده هایی مانند گرد و غبار و گسترش کانون های فرسایش بادی فراهم می کند.

هر چند بر درستی آن چه کارشناسان در این زمینه می گویند باید صحه گذاشت، اما باید این موضوع را هم در نظر داشت که درصد کمی از روان آب ها با اجرای پروژه های آبخیزداری که با همت و توجه مسئولان نسبت به قبل شدت گرفته، در حال مهار شدن است اما هنوز در استان جای کار بسیار است زیرا با هر بارندگی شاهد هدر رفت روان آب های بسیار هستیم و باید بیش از این ها مهار روان آب ها در شهر ها و روستا ها با تخصیص اعتبار و با اجرای پروژه، مد نظر متولیان امر قرار گیرد.

در همایش روز جهانی دیابت مطرح شد

بیماری بی نشانه دیابت باید جدی گرفته شود

دیابت بیماری بی نشانه ای است که باید همه گروه های سنی آن را جدی بگیرند تا از عوارض این بیماری جلوگیری شود.

مدیر گروه بیماری های واگیر دانشگاه علوم پزشکی بیرجند در همایش روز جهانی دیابت در بیرجند که با حضور دکتر «مهدی زاده» معاون بهداشتی و دیگر مسئولان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند و تعدادی از بیماران دیابتی برگزار شد با تاکید بر این که بیماران دیابتی این بیماری بی نشانه را جدی بگیرند تا از عوارض آن در آینده جلوگیری شود، گفت: دیابت به دو نوع یک و ۲ تقسیم می شود و ۵ تا ۱۰ درصد ابتلا بیماران به نوع یک است و ۹۰ تا ۹۵ درصد دیگر مبتلا به دیابت نوع ۲ هستند.

دکتر «مجید شایسته» با اشاره به مشخصات هر یک از این دو نوع افزود: مهم ترین نشانه دیابت بی علامتی آن می باشد و همین امر موجب شده تا ۵۰ درصد دیابتی ها از بیماری خود اطلاعی نداشته باشند. ادرار زیاد، تاری دید، خستگی زیاد، تشنگی، کاهش وزن و بیهودی دیر هنگام زخم ها در اثر ابتلا به این بیماری از نشانه های آن است.

به گفته وی در مردان بیش از ۴۵ سال و خانم های بیش از ۵۵ سال دیابتی خطر ابتلا به بیماری های قلبی و عروقی وجود دارد. سابقه خانوادگی مردان زیر ۵۵سال و زنان زیر ۴۵ سال هم در ابتلا به دیابت موثر است و ۵۰ درصد مرگ ها مرتبط با دیابت در اثر بیماری های قلبی و عروقی اتفاق می افتد.

◀ **چاقی مهمترین فاکتور خطر**

او با اعلام این که کم تحرکی خطر ابتلا به این بیماری را افزایش می دهد، خاطر نشان کرد: چاقی مهم ترین فاکتور

به اندازه نیاز این بیماران استفاده کنند با این وجود کنترل قند و وزن از اهمیت زیادی برخوردار است و باید وعده های غذایی منظمی داشته باشند و میان وعده را نباید فراموش کنند. این بیماران باید از نان جوی سفت، نان سبوس دار دارای خمیرمایه نه جوش شیرین و برنج سفید استفاده کنند و برای پخت از بخارپز، آب پز و کبابی و کمتر از غذاهای سرخ کردنی استفاده کنند. برای پخت غذا هم از روغن مایع و برای سرخ کردن غذا از روغن های سرخ کردنی باید استفاده کنند.

به گفته «اصغری» این بیماران باید از گوشت قرمز یک تا دو بار در هفته استفاده و از مرغ و ماهی، میوه ها و سبزیجات لبنیات کم چرب با رعایت شرایط خود مصرف کنند و به جای استفاده از نمک از چاشنی های غذایی استفاده شود.

دکتر «مصطفوی» از پزشکان کلینیک تخصصی دیابت نیز در زمینه علت استفاده از انسولین و چگونگی انجام آن گفت: اگر با داروهای خوراکی نشود دیابت را کنترل کرد درمان پیشنهادی استفاده از تزریق انسولین است.

به گفته وی افت قند خون با نشانه های هشدار دهنده احساس سرما، لرزش، گیجی و پریشانی همراه است و به روش های مختلف بیماران دیابتی می توانند به خود انسولین تزریق کنند و باید محل تزریق انسولین به شکل گردشی تغییر کند.

در ادامه این همایش، پایش قند خون به شکل عملی انجام و از تعدادی از بیماران دیابتی و فعالان این عرصه قدردانی شد.

گزارش ویژه

